Қазақстан Республикасының жол қозғалысы саласындағы нормативтік құқықтық актілерін Жол қозғалысы туралы халықаралық конвенцияның талаптарына сәйкес келтіре отырып. Қазақстан Республикасының аумағындағы жол қозғалысының бірыңғай тәртібін және де Жол қозғалысына қатысты басқа нормативтік және құқықтық актілерді басшылыққа ала отырып 1—7 сыныптарда Жол ержелерін сақтау шараларын жүзеге асыру бойынша үнемі жұмыстар атқарылып отырды.

№	Өткізілетін іс-шара	Түрі	Түрі
1	Жолда жүре білесің бе, балақай?	Танымдық сабақ	2018-2019 ж
2	Жолда жүру ережесін сақтайық!	Үгіт-насихат	2018-2019ж
3	«Абайлаңыз,балалар!»	МАИ Қызметкерлерімен кездесу	20118-2019ж
4	Амандығы баланың,қуанышы ананың	Танымдық-практикалық сабақ	2019-2020ж
5	Жол полиция қызметкерлерімен кездесу	Бірлескен жиын	2019-2020ж
6	Бағдаршам-біздің досымыз	Танымдық сабақатар	2020-2021ж
7	Жол және өмір қауіпсіздігін сақтау шаралары (ашық сабақтар шеруі)	Ашық сабақтар шеруі	2020-2021ж
8	Сақтықты қорлық жоқ	Дөңгелек үстел	2020-2021ж
9	Жол ережсеіне байланысты белгілердің сыры	Қашықтан ойын сабақтар	2020-2021ж
10	Бағдаршам-біздің досымыз	Онлайн сабақтар	2021-2022ж
11	Жол белгісін білейік,Аман-есен жүрейік	Практикалық сабақ	2022-2023 ж
12	Жол қауіпсіздігі ережелері	Тәрбие сабақ	2022-2023ж

«Қ.Өмірәлиев атындағы жалпы орта білім беретін мектебі»

коммуналдық мемлекеттік мекемесі

Мектеп оқушыларына арналған қауіпсіздік ережесі

3 «ә» сынып

Жетекшісі: Тұрлыбаева Назира

Үшбұлақ елді мекені

«Мектеп оқушыларына арналған қауіпсіздік ережелері»

Көшеде жүру тәртібі мен қауіпсіздік ережесі

Көше ережелері туралы тыңдау.

1. Көшеде жүру тәртібін орындамау транспорттың жүріп-тұруына кедергі келтіреді, жұмысшылар жұмысқа, оқушылар сабаққа, басқа да баратын жерлеріне дер кезінде жетпеуі мүмкін.

2. Көшеден өту үшін арнайы белгіленген жермен жүрген дұрыс. Егер бар болса, жер асты жолын пайдаланған жөн.

3. Мектепке келе жатқанда өзіңе қауіпсіз болатын жолды таңдай біл. Өткел тар болса, қарсы кездескен үлкен кісіге жол бер.

4. Тротуармен келе жатып қақпадан көрінген машинаны байқасаң өткізіп жібер. Көшеде тоқтап тұрған машинаның қасынан абайлап өт, машина есігін ашып қалуы мүмкін.

Ауылда

1. Мектепке келе жатып үлкен жолдың шетімен жүр.
2. Алдыңнан машина шықса жол бер. Тоқтап тұрған машинаның қасынан абайлап өт
3. Жол үстінде ойнама, сырғанақ теппе.
4. Жер тайғақ болса, жолда абайла.
5. Ауылымызда тротуар жоқ, сондықтан жолдың оң жақ шетімен жүр.

Қалада

Сен бір қалаға келдің делік. Ауылға қарағанда мұнда адам да көп, машина да көп. Ал енді сол қала көшелеріндегі лек-лек халық пен ерсілі-қарсылы ағылған машина, автобус, троллейбкс, трамвайлар арасынан дұрыс жол тауып өту үшін сен көшеде жүру тәртібінің негізгі ережелерін жатқа білуің керек.

Ол мына ережелер:

1. Екі көшенің қиылысқан әрі «Өтетін жер» деп жазылған түсті, асфальтта сызылған жалпақ ақ жолақтары бар жерде, қарсы алдындағы бағдаршамның жасыл шамы жанған кезде ғана көшені кесіп өтуге болады.

2. Жүріп келе жатқан машиналардың алдынан өтіп кетемін деуші болма, ол тоқтағанша, не өтіп кеткенше тоса тұр.

3. Көшеден өтерде әуелі сол жағыңа, көшенің орта тұсына жеткенде оң жағыңа қара. Егер машина келе жатса, өтіп кеткенше сол орныңда, ақ жолақ сызылған тұста күте тұр.

4. Көше қиылыстарында бағдаршамда жасыл шам жанған кезде не болмаса өтіңіздер деген сөз көрінгенде ғана көшені кесіп өтуге болады.

5. Аялдамада тұрғанда автомобиль, автобус, троллейбустың тек арғы жағынан айналып өт, сонда сен оның соңында келе жатқан машинаны дер кезінде көре аласың.

6. Ал трамвайдың тек алдыңғы жағынан ғана өтуге болады.

Судағы, су қоймаларындағы қауіпсіздік ережесі

Судағы төтенше жағдайлардың басты себептері, азаматтардың құтқарушылармен күзетілмейтін су айдындарында демалуынан, шомылуға жабдықталмаған және арналмаған жерлерде шомылуынан,

ҚАУІПСІЗДІК ТЕХНИКАСЫНЫҢ ЕРЕЖЕЛЕРІ

Қауіпсіздік техникасының ережелерін төмендегі пункттерге бөлуге болады:

1. Жалпы
2. ДК-де жұмысты бастау алдында
3. Жұмыс істеу кезінде
4. Авариялық жағдайларда
5. Жұмысты аяқтағанда

Жалпы қауіпсіздік талаптары:

1. Мұғалімнің рұқсатынсыз құрал-жабдықтарды орнынан қозғауға, сымдарға, розеткаларға, штепсельдің айырына, штекерге тиісуге тыйым салынады.
2. Мұғалімнің рұқсатынсыз сыныпқа кіруге және сыныптан шығуға болмайды.
3. ДК-де су киіммен және су қолмен жұмыс істеуге болмайды.
4. Корпусы мен сымдарының бүтіндігі бұзылған (ашық) ДК-де жұмыс істеуге тыйым салынады.
5. Үстелге, ДК-дің жанына сөмке, портфель, кітап қоюға болмайды. Үстелде тек дәптер мен қалам ғана жатуы керек.
6. Пернетақтаның үстіне ештеңе қоюға болмайды.
7. Компьютер сыныбында жүгіруге, ойнауға, жолдастарының көңілін қажетсіз аударуға, бөгде жұмыстарды істеуге тыйым салынады.

ДК-де жұмыс істеуді бастау алдында қойылатын қауіпсіздік талаптары:

1. ДК электр тогына қосылмаған жағдайда сымдардың, ДК-дің корпусының бүтіндігін және айыру (изоляция) бұзылмағанын қарап шығып, олардың дұрыс жағдайда екендігіне көз жеткізу керек.
2. Жұмыс кезінде оларға тие бермеу үшін, сымдар салбырап тұрмауына көңіл бөлу керек.
3. Жұмыс орнын пайдалануды есепке алу журналына белгі қою керек.

ДК-мен жұмыс кезіндегі қауіпсіздік талаптары:

1. ЭЕМ-да жұмыс істеу кезінде көздің экраннан ең қолайлы қашықтығын (60-70см) сақтау керек. Мүмкін қашықтық - 50 см.
2. Келушілер кіргенде оқушылардың орнынан тұруының қажеті жоқ.
3. Көз талғанда немесе шаршағанда орнынан тұрмай көзді демалдыратын бірнеше жаттығу орындау керек.
4. Оқушылар электр тогымен зақымданғанда алғашқы медициналық көмек көрсету әдістерін, өрт сөндіргішпен жұмыс істеу және өрт сөндіру әдістерін білуі керек
5. Оқушылар көзді дем алдыру жаттығуларын білуі керек

ДК-де жұмысты аяқтау қауіпсіздігінің талаптары:

1. Аппаратураны оқытушының нұсқауымен өшіру керек
2. Жұмыс орнын ретке келтіру керек
3. Жұмыс орнын пайдалануды есепке алу журналына белгі қою

АЛҒАШҚЫ МЕДИЦИНАЛЫҚ КӨМЕК КӨРСЕТУ ӘДІСТЕРІ

Электр тогымен зақымданғанда көмек көрсету:

1. Тоқты ажырату (тарату тақтасындағы тумблерді өшіру);
2. Зақымданған адамды электр тогының әсерінен электр тоғын өткізбейтін қол астындағы материалдарды пайдаланып босату;
3. Зақымданған адамды қарап шығып, оған жарақатының ауырлығына байланысты көмек көрсету;
4. Дәрігер шақыру (мектептің медпунктінен, 03 телефоны арқылы жедел жәрдем немесе жақын жердегі емдеу мекемесінен)

мектепте және оның маңайына жарылғыш, жанғыш, сұйық заттарды, пиротехникалық бұйымдарды, газ баллондарын, шылым мен спирттік ішімдіктерді, есеңгірететін және уландыратын заттарды әкеліп пайдалануға қатаң тыйым салынады.

• Мектепте: оқушылардың өміріне және денсаулығына қауіпті болғандықтан, терезенің алдына мінуге, шкафтардың үстіне шығуға, баспалдақтың таянышымен сырғанақ тебуге, басқа оқушыларды итеруге; мектептегі шаруашылық бөлмелерінің есігін ашып-кіруге; электрлік шкафтарды ашуға ҚАТАҢ ТЫЙЫМ САЛЫНАДЫ;

3. Сабақ кезінде.

Мұғалім сыныпқа кіргенде оқушылар орындарынан тұрулары керек. Олар амандасқаннан соң және мұғалімнің рұқсатынан кейін орындарына отырады. Осылай оқушылар сабақ кезінде сыныпқа кіріп келген әрбір кісімен амандасып қарсы алулары керек. Мұғалім немесе басқа адам сыныптан шыққаннан кейін де оқушылар орындарынан тұрулары керек.

Сабақ кезінде мұғалім сабақтағы тәртіп ережесін өзі орнатады.

Сабақ үстінде шулауға, өзі басқа нәрсеге алаңдап және де жолдастарын да сөзге тартып, ойынмен алаңдатуға болмайды.

Егер оқушы бірдеңе айтқысы, сұрақ қойғысы келсе, ол қолын көтеріп, мұғалім рұқсат берген соң сөйлеуі керек. Мұғалім басқа да тәртіп ережелерін қоя алады.

Сабақ аяқталған туралы қоңырау мұғалім үшін соғылады. Ол сабақ аяқталуының дәл уақытын белгілеп оқушыларға оның аяқталғаны туралы хабарлайды.

Егер оқушы мектептегі сабақты қалдырса, ол сынып жетекшісіне медициналық анықтаманы немесе ата-анасынан қысқаша хат әкелуі керек. Сабақты дәлелді себепсіз қалдыруға немесе сабаққа кешігіп келуге рұқсат етілмейді.

4. Үзілісте және сабақ аяқталғаннан соң.

Үзіліс кезінде оқушылар: өздерінің жұмыс орнын қалпына келтіріп қоюға; сыныптан шығуға; кезекші мұғалімдердің және де басқа жұмыскерлердің талаптарына бағынуға міндетті.

Үзілісте: баспалдақтармен жүгіруге, терезе ойығы, шыны витрина немесе басқа да ойнауға арналмаған жерлерде жақын, бір-бірін итеріп, заттарды лақтыруға және күш көрсетіп жаман, былапыт сөздерді айтып қол сермеп, басқа қылықтар жасап шулауға, басқаларға демалуға, жұмыс істеуге кедергі жасауға болмайды.

Асханада болғанда оқушылар: ыстық және сұйық тамақ алып жатқан кезде жан-жағына назар аударып абай болулары керек; асханадан алған немесе үйлерінен алып келген тамақты асхананың ішінде ғана жеулері керек; мұғалімдердің немесе асхана жұмыскерлерінің талаптарына бағынады; тамақты кезекпен алады; тамақтанғаннан соң үстелдің үстін жинайды.

5. Мектеп маңайындағы тәртіп.

Мектеп маңайы мектептің бөлігі болып есептеледі (мектеп учаскесі).

Мектеп учаскесінде оқушылар: оның алыңының шегінен шықпай; жалпы тәртіп ережелерін сақтап жүрулері керек.

Күзгі демалыс кезіндегі қауіпсіздік ережесі мен оқушылардың жүріс тұрысы

Күз мезгілінің ерте түскеніне байланысты өзендер мен көлдердің бетін жапқан мұздар өте қауіпті болып келеді. Бұл мұзды басуға болмайды. Күзгі мұз адам басқан салмағынан шатырлап, қауіп туралы ескертеді.

Су қоймасындағы күзгі мұзды басуға қауіпті. Желмен балалар және балық аулаушылар тұрған мұз үлкен бөлшектерге бөлініп жарылған жағдайлар да болған. Оларды құтқару үшін тікұшақ және кішкене кемелер пайдаланған. Күзде балаларға су қоймаларын кесіп өтуге тыйым салынады.Күзде өзендердің мұзы жарылып кету қаупі болады сондықтан балаларға ойнауға болмайды. Мұздан мұзға секіріп, жағадан алыстау өте қауіпті. Мұндай әрекет қайғылы жағдайға әкеледі. Осы себептен балалар арасында түсіндіру жұмыстарын жүргізу қажет.

Мұны білу қажет!

- Адам үшін қауіпсіз болып тұщы суда 10 сантиметрден кем емес ал тұзды суда 15 см. қалындықты мұз болып саналады.

- Өзен сағасында және саласында мұз әлсіз келеді. Мұз жылдам ағыс орындарында, су бұрқақтап ағып жатқан және ағып жатқан жерлерде, сондай-ақ балдыр өсетін аудандарында, ағаштарға, кешет және қамыстарға жақын жерлерде әлсіз.
- Егер 3 күннен аса ауа температурасы 0 градустан жоғары болып тұрса, онда мұздың беріктігі 25% төмендейді.
- Мұздың беріктігін көзбенде анықтауға болады: мұз көгілдір түсті – берік, ақ – оның беріктігі 2 есеге кем, сұр, күңгірт-ақ немесе сары реңкті болса мұз осал.

Қатерге ұшыраған болсаңыз, не істеу керек:

- Шу көтермей, даурықпай, тыныштық сақтаңыз.
- Мұз бөлінген жағдайда қолыңды екі жаққа созып, мұзға кеудемен немесе арқамен аяқты созып жатуға тырыс.
- Су үстіне қалқып шығуға, немесе қалың мұз үстіне жүзіп баруға тырыс. Мұз үстіне алдымен бір аяқты, содан кейін екінші аяқты салу керек.
- Егер мұз әлсіз болса, мұздың қалың жеріне аунап түсіп, жағаға қарай жылжу керек.
- Келген жағыңызға қарай еңбектеу керек, себебі ол жердің мұзының мықтылығы тексерілген.

Сіздің көмегіңіз қажет болса:

- Ұзын бұтақша, тақтай, сырық немесе арқан алыңыз. Шарф, белбеу немесе киімді де алуға болады.
- Құтқару құралдарды алдыңызға салып, аяқ пен қолдың арасын ашып, жылымға қарай абайлап еңбектеу керек.
- Суға батушы адамға бірнеше метр жетпей тоқтап, оған жіп, киімнің шетін лақтырып, таяқ немесе тақтай беріңіз.
- Зардап шеккен адамды абайлап мұз үстіне шығарып, қауіпті жерден жорғалап шығыңыз.
- Келген жағыңызға қарай жылжу керек.
- Зардап шеккен адамды жылы жерге жеткізіңіз. Оған көмек көрсетіңіз: зардап шеккен адамның су киімін шешіп, арақ немесе спиртке малынған шүберекпен немесе қолыңызбен денесін сылаңыз, ыстық шай ішкізіңіз.

Суда құтқару қызметі ескертеді:

Көктемгі тасқын және сең жүру кезінде қайғылы оқиғалар көп болады.

Оның себебі су қоймаларындағы абайсыз жүріс-тұрыс.

Көктемде мұз мықты болып көрінгенімен әлсіз болады.

Мұндай мұз астына түсіп кетуіңіз мүмкін.

ЕСТЕРІҢІЗДЕ БОЛСЫН:

- Еріген су пайда болғанда су қойма бетіне тұруға қауіпті.
- Су астынан балық аулаушылар балық аулауды тоқтату қажет.
- Мұз жүрген кезде көпір тіреулеріне сүйену қауіпті.
- Мұз жүрген кезде жарлы жағада тұру қауіпті.
- Көктемгі мұз үстіне автокөлікпен жүруге болмайды.
- Су қоймалары арқылы түнгі мезгілде өтуге болмайды.

ЕГЕР СІЗ СУ ТАСҚЫНЫ БАСТАЛҒАН ЖЕРДЕ БОЛСАҢЫЗ

Бағыт беретін белгілер

4.1.1
Тіке қозғалыс

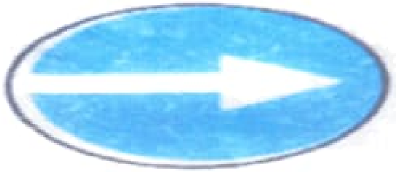

4.1.2
Оңға қозғалыс

4.1.3
Солға қозғалыс

4.1.6
Оңға және солға қозғалыс

4.2.1
Кедергіні оң жағынан айналып өту

4.2.2
Кедергіні сол жағынан айналып өту

4.4
Жеңіл автомобильдер қозғалысы

4.5
Велосипед жолы

4.6
Жаяу жүргіншілер жолы

11

Жол реттеуші